เอกสารแนบ ๓

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน .....นางสาวยุพา ยิ้มนรินทร์.....

ตำแหน่งปัจจุบัน .....นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน กองนิติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน.....ทำหน้าที่หัวหน้างานสืบสวนสอบสวน ๒ (ภาคใต้) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คำปรึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบงานในท้องที่ภาคใต้ ประกอบด้วย สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช) และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา) และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ สาขาปัตตานี ประจำกลุ่มงานสืบสวนสอบสวน กองนิติการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ปัจจุบัน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง .....นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน กองนิติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ....การดำเนินการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คำปรึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองในเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การพิจารณาความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเจ้าหน้าที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ – ๑๙ กันยายน ๒๕๖๒

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ในการพิจารณาดำเนินการทางละเมิด ผู้ขอประเมินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมถึงพยานหลักฐานต่างๆ และพิจารณาโดยใช้ทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- แนวทางปฏิบัติตามหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ รวมถึงกฎหมายและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และนอกจากนี้ ผู้ขอประเมินยังต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และนำประสบการณ์ในด้านการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานมาปรับใช้ในการดำเนินการในสำนวนนี้ และนอกจากที่ผู้ขอประเมินจะมีต้องความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายเป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องอาศัยทักษะ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ ประสบการณ์ และต้องมีความละเอียดรอบคอบในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงจะนำมาสู่ขั้นตอนในการพิจารณา ให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง (การปรับบท) ที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อันเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และในขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งการดำเนินการในด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น เป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และละเอียดอ่อน อันจะเป็นสิ่งที่นำมาเป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการต่อไป

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

กลุ่มงานคดี ได้ส่งสำเนาหนังสือสำนักอุทยานแห่งชาติ แจ้งรายงานการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีนายเชาวลิตร สุทธิ พนักงานราชการ ตำแหน่ง คนงาน สังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) ปฏิบัติงานอุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น ถูกศาลฎีกาพิพากษาลงโทษจำคุก ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นเงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ให้กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในคดีดังกล่าว สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ นายเชาวลิตร สุทธิ พนักงานราชการ ตำแหน่งคนงาน ปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรยาม ณ ป้อมยามน้ำตกดาดฟ้า อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น สังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) ได้ยินเสียงปืนบริเวณภูเขาหลังป้อมยาม จึงเข้าใจว่ามีผู้เข้าไปล่าสัตว์ในอุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็น นายเชาวลิตร สุทธิ ร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็นอีก ๓ นาย จึงเข้าไปยังที่เกิดเหตุและเข้าจับกุมนายนัธวุธ พรหมขำ ผู้ต้องสงสัย แต่นายนัธวุธ พรหมขำ สะบัดตัวแล้ววิ่งหลบหนี ทิ้งรถจักรยานยนต์และซากตะกวด ๑ ตัว ไว้ ขณะนายนัธวุธ พรหมขำ วิ่งหลบหนี นายเชาวลิตร สุทธิ ได้ใช้อาวุธปืนยิงนายนัธวุธ พรหมขำ จากด้านหลัง ปรากฏว่าถูกบริเวณช่องท้อง เป็นเหตุให้นายนัธวุธ พรหมขำ ได้รับบาดเจ็บสาหัส ต่อมาพนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนายนัธวุธ พรหมขำ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายเชาวลิตร สุทธิ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ความอาญาและคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ความผิดต่อชีวิต ฐานพยายามฆ่า

ตามประมวลกฎหมายอาญา และความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และเรียกค่าสินไหมทดแทน

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ (ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา) ประกอบมาตรา ๘๐ (พยายามกระทำความผิด) จำคุก ๑๐ ปี โดยพิเคราะห์ว่า การที่โจทก์ร่วมวิ่งหลบหนี ถึงแม้จะฟังได้ว่า โจทก์ร่วมพกพาอาวุธปืนยาวมาด้วย แต่โจทก์ร่วมมิได้ใช้อาวุธปืนยิงจำเลยกับพวกก่อน การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงโจทก์ร่วมถึง ๒ นัด ถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับหรือเป็นการกระทำเพื่อป้องกันตัวจำเลย การกระทำของจำเลยเป็นความผิด แต่การกระทำของจำเลยนับได้ว่าเป็นการกระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุมคนร้าย โดยจำเลยมิได้มีเหตุส่วนตัวกับโจทก์ร่วม ความผิดของจำเลยเห็นได้ว่าเกิดจากการใช้วิธีการเกินสมควรแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับกุมโจทก์ร่วมด้วยการตัดสินใจผิดในขณะที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉิน เข้าลักษณะเหตุอื่นอันเป็นเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๕ ปี กับให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทน ๒๙๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะชำระแก่โจทก์ร่วมเสร็จสิ้น

ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๙๗ (ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย อันตรายสาหัส) ลงโทษจำคุก ๔ ปี แต่การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยหน้าที่ในการจับกุมคนร้าย มิได้มีเหตุส่วนตัว ถึงแม้จะใช้วิธีการเกินสมควรแก่เหตุก็ตาม ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี แต่เนื่องจากจำเลยปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ โทษจำคุกให้รอไว้ ๒ ปี และให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ๑๓๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป จนกว่าจำเลยจะชำระแก่โจทก์ร่วมเสร็จสิ้น

โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาได้พิพากษาแก้เป็นว่า ให้บังคับคดีเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โดยพิเคราะห์ว่าการที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงโจทก์ร่วมในขณะเกิดเหตุ ย่อมเล็งเห็นผลได้ว่ากระสุนปืนจะต้องถูกโจทก์ร่วมได้รับบาดเจ็บเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ เมื่อโจทก์ร่วมไม่ถึงแก่ความตายสมดังเจตนาของจำเลย จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าโจทก์ร่วม หาใช่ไม่มีเจตนาฆ่าและเป็นเพียงความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมได้รับอันตรายสาหัสตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ไม่ และในเวลาต่อมา นายเชาวลิตร สุทธิ ได้นำเงินค่าสินไหมทดแทนไปชำระให้กับนายนัธวุธ พรหมขำ จำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท

ผู้ขอประเมินได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้ขอประเมินได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริงต่างๆ และเอกสารในสำนวน โดยพิจารณาจากคำพิพากษาของศาล ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและพิจารณาข้อกฎหมายครบถ้วนแล้ว ได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและทำความเห็นในเรื่องกฎหมาย พร้อมทั้งร่างข้อพิจารณาเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. ทำหนังสือขอทราบรายละเอียดพร้อมเอกสารจากกลุ่มงานคดี เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุแห่งการกระทำความผิดซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก และชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์เป็นกรณีที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งในคดีดังกล่าวกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีอาญากับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติใต้ร่มเย็นหรือไม่ อย่างไร ต่อมา กลุ่มงานคดีได้แจ้งว่าในกรณีดังกล่าว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่ต้องหาคดีอาญาสืบเนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ

จากการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบกับการพิจารณาข้อเท็จจริงพบว่า โดยหลักการการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า มีการกระทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ มีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายจะต้องรับผิดชดใช้เป็นจำนวนเท่าใด สำหรับองค์ประกอบหรือเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ส่วน คือ เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ซึ่งกรณีดังกล่าวข้างต้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คดีนี้พนักงานอัยการได้ฟ้องคดีอาญานายเชาวลิตร สุทธิ และระหว่างพิจารณานายนัธวุธ พรหมขำ ผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องเข้าร่วมเป็นโจทก์ พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๒๙๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่จำเลยกระทำความผิดจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น อันเป็นการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คำร้องของผู้เสียหายดังกล่าวจึงเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ดังนั้น เมื่อมีการฟ้องแพ่งเรียกค่าเสียหายจากนายเชาวลิตร สุทธิ ซึ่งได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ จึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายจะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ แต่อาจฟ้องหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาว่านายเชาวลิตร สุทธิ มีความผิดฐานพยายามฆ่านายนัธวุธ พรหมขำ ลงโทษจำคุกนายเชาวลิตร สุทธิ เป็นเวลา ๕ ปี และให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ๒๙๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระแก่นายนัธวุธ พรหมขำ เสร็จสิ้น และคดีถึงที่สุด ซึ่งเป็นคดีอาญาเกี่ยวเนื่องกับคดีแพ่ง สืบเนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดกับบุคคลภายนอก อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เมื่อไม่ปรากฏว่าได้มีการใช้สิทธิเรียกร้องให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงถือไม่ได้ว่ามีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ยังไม่มีกรณีที่จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และต้องรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณา

๓. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งว่า เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่เห็นว่าไม่จำต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยมีข้อสังเกตว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการเยียวยาหรือให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในกรณีนี้หรือไม่ อย่างไร

ผู้ขอประเมินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีวัตถุประสงค์จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่แล้วทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก โดยความไม่ตั้งใจหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย มิให้ต้องรับผิดเป็นการเฉพาะตัว เว้นแต่จะเป็นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ นายเชาวลิตร สุทธิ ได้กระทำการในการปฏิบัติ

หน้าที่ จึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายจะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ แต่ต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้วหน่วยงานของรัฐก็ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาว่าได้กระทำการด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ เมื่อเหตุการณ์ได้ล่วงเลยขั้นตอนดังกล่าวจนศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาเสร็จสิ้นแล้ว นายเชาวลิตร สุทธิ ก็ยังมีสิทธิเรียกให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

๔. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แจ้งให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) แจ้งสิทธิดังกล่าวให้นายเชาวลิตร สุทธิ ทราบ สำหรับการเยียวยาหรือให้ความช่วยเหลือนายเชาวลิตร สุทธิ ในช่องทางอื่นนั้น ได้แจ้งให้สำนักบริหารงานกลาง พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง และได้รายงานผลการดำเนินการให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อโปรดทราบ

๕. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) แจ้งว่า ได้แจ้งสิทธิดังกล่าวให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ ทราบแล้ว และได้รับหนังสือของนายเชาวลิตร สุทธิ ซึ่งแจ้งว่า ตนได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายแล้ว จำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ จึงมีความประสงค์ขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและความเป็นธรรม

ผู้ขอประเมินวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยงข้องแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓๓ กำหนดไว้ว่า เมื่อได้รับคำขอจากผู้เสียหายและหน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอไว้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายเชาวลิตร สุทธิ เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้ว ได้ใช้สิทธิเรียกให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนและเป็นการใช้สิทธิภายใต้กำหนดอายุความหนึ่งปี ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยยื่นคำขอตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และคำขอที่ได้รับไว้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อันจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓๓ ประกอบหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๖. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าว และมีหนังสือแจ้งตอบรับคำขอให้เชาวลิตร สุทธิ ทราบ

๗. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) ส่งรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด พร้อมด้วยพยานหลักฐานและความเห็นให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณา สรุปได้ว่า การกระทำของนายเชาวลิตร สุทธิ เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้จงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแต่อย่างใด กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นายนัฐวุธ พรหมขำ ผู้เสียหาย ตามคำพิพากษาของศาลฎีกา แต่เนื่องจากนายเชาวลิตร สุทธิ ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายไปแล้ว เป็นจำนวนเงิน ๒๙๕,๐๐๐ บาท กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงต้องชดใช้จำนวนเงินดังกล่าวให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ ทดแทนต่อไป ตามมาตรา ๕ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องพบว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มุ่งประสงค์จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอก หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคือหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่สังกัดอยู่ ทั้งนี้ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หากเจ้าหน้าที่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกไปก่อนนั้น เจ้าหน้าที่อาจใช้สิทธิเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่ตนตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดกับบุคลภายนอกอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และสิทธิดังกล่าวมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่หน่วยงานของรัฐ

ผู้ขอประเมินได้ร่างข้อพิจารณาเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าตามรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามคำให้การของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต่างให้การไปในลักษณะที่นายเชาวลิตร สุทธิ ไม่ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหาย และไม่มีการใช้อาวุธปืนแต่อย่างใดเป็นไปตามคำให้การและคำเบิกความในการต่อสู้คดีในชั้นศาล กรณีดังกล่าวนี้ จึงต้องพิจารณาจากสำนวนคำพิพากษาของศาลซึ่งมีการต่อสู้ในทางคดีทั้ง ๓ ศาลจนถึงชั้นศาลฎีกา ผ่านการตรวจสอบทั้งพยานบุคคล พยานวัตถุโดยการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุครบถ้วน จนนำมาสู่คำพิพากษาคดีถึงที่สุด ซึ่งจากคำพิพากษารับฟังเป็นที่ยุติได้ว่านายเชาวลิตร สุทธิ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ในขณะออกปฏิบัติหน้าที่ ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายจากทางด้านหลังในขณะไล่ติดตามจับกุมตัวผู้เสียหายจนเป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัสจริง จึงต้องพิจารณาในประเด็นว่านายเชาวลิตร สุทธิ ได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ซึ่งจากคำเบิกความในสำนวนคำพิพากษาที่สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลในคดีดังกล่าวที่ว่านายเชาวลิตร สุทธิ ใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับหรือการกระทำเพื่อป้องกันตัว แต่การกระทำของนายเชาวลิตร สุทธิ นับได้ว่าเป็นการกระทำผิดอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุมคนร้าย โดยมิได้มีเหตุส่วนตัวกับผู้เสียหาย ความผิดของนายเชาวลิตร สุทธิ เกิดจากการใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม เกินสมควรแก่พฤติการณ์ในการจับกุมด้วยการตัดสินใจผิดในขณะที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉิน การที่นายเชาวลิตร สุทธิ ยิงผู้เสียหายเพื่อว่าต้องการที่จะหยุดการหลบหนีและต้องการจับกุมตัวผู้เสียหายเท่านั้น ในส่วนของนายเชาวลิตร สุทธิ เป็นพนักงานราชการ ตำแหน่งคนงาน ได้รับมอบหมายให้ประจำศูนย์บริการน้ำตกดาดฟ้า ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานบริการนักท่องเที่ยว งานรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว งานพัฒนาและบำรุงรักษางานสิ่งอำนวยความสะดวก งานผังบริเวณและภูมิสถาปัตย์ งานสาธารณูปโภค งานกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล งานโครงการพิเศษ และงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา จึงเห็นได้ว่านายเชาวลิตร สุทธิ ทั้งโดยตำแหน่งและงานที่ได้รับมอบหมายไม่ได้มีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้โดยตรง แต่เมื่อมีเหตุการณ์เฉพาะหน้าตามกรณีดังกล่าวนี้ จึงต้องออกตรวจสอบในพื้นที่รับผิดชอบดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ต้องตัดสินใจกะทันหันขึ้นตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงเป็นเรื่องของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เป็นเรื่องสำคัญ ในการตัดสินใจว่าจะต้องทำอย่างไร อาจด้วยความตกใจ กลัวว่าผู้เสียหายจะใช้อาวุธปืนยิงตนกับพรรคพวก จึงตัดสินใจผิดพลาดตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีความเห็นว่า เมื่อความเสียหายเกิดจากการกระทำละเมิดของ นายเชาวลิตร สุทธิ อันเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ แต่พฤติการณ์ยังไม่พอฟังได้ว่านายเชาวลิตร สุทธิ ได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ประกอบกับการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้นายเชาวลิตร สุทธิ ต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาเป็นเวลา ๕ ปี และต้องออกจากราชการ แต่นายเชาวลิตร สุทธิ ก็ไม่จำต้องรับผิดทางแพ่งในผลแห่งการกระทำละเมิดของตน เป็นเหตุให้ผู้ที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย คือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และเมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

และพันธุ์พืช ต้องรับผิดในความเสียหายนั้น แต่นายเชาวลิตร สุทธิ เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายไปแล้ว เป็นเงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจเจ้าหน้าที่ผู้ตั้งใจปฏิบัติงาน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด จึงต้องรับผิดในความเสียหายนั้นโดยชดใช้เงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท คืนให้กับนายเชาวลิตร สุทธิ ตามมาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และเห็นควรส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงให้กระทรวงการคลัง เพื่อตรวจสอบตามข้อ ๑๗ ประกอบข้อ ๓๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้วมีความเห็นพ้องตามความเห็นของคณะกรรมการฯ และความเห็นของกองนิติการซึ่งผู้ขอประเมินได้ทำความเห็น และต่อมาได้มีการส่งสำนวนให้กระทรวงการคลัง เพื่อตรวจสอบ

๙. กรมบัญชีกลาง แจ้งผลการพิจารณา โดยมีความเห็นว่านายเชาวลิตร สุทธิ กระทำในการปฏิบัติหน้าที่จับกุมคนร้าย ถึงแม้จะใช้วิธีการเกินสมควรแก่เหตุ เมื่อคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมแล้ว จึงให้นายเชาวลิตร สุทธิ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของเงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๔๗,๕๐๐ บาท เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายเชาวลิตร สุทธิ ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายไปเป็นเงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท แล้ว จึงให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ เป็นเงินจำนวน ๑๔๗,๕๐๐ บาท

ผู้ขอประเมินพิจารณาเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดให้กระทรวงการคลังทำหน้าที่ตรวจสอบผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งการส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบกรณีดังกล่าว ถือเป็นกรณีที่กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบในฐานะหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านการเงินการคลังของแผ่นดิน ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งใช้บังคับกับการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกกรณีนั้น ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐสั่งการไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อกระทรวงการคลัง (โดยกรมบัญชีกลาง) ได้แจ้งผลการพิจารณาโดยมีความเห็นเป็นที่ยุติ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ เป็นเงินจำนวน ๑๔๗,๕๐๐ บาท ส่งผลให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องผูกพันและสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง เรื่องทางละเมิดในกรณีนี้จึงเป็นที่ยุติ เห็นควรสั่งการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ โดยให้สำนักแผนงานและสารสนเทศพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการชดใช้เงินแก่นายเชาวลิตร สุทธิ และแจ้งนายเชาวลิตร สุทธิ ทราบต่อไป

๑๐. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้อนุมัติให้ใช้งบประมาณฯ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่นายเชาวลิตร สุทธิ ตามคำวินิจฉัยของกรมบัญชีกลาง และกองนิติการ ได้ส่งเรื่องพร้อมหมายเลขบัญชีธนาคารของนายเชาวลิตร สุทธิ ให้สำนักบริหารงานกลาง เพื่อพิจารณาดำเนินการ เนื่องจากนายเชาวลิตร สุทธิ อยู่ระหว่างถูกจำคุกในเรือนจำ ต่อมาสำนักบริหารงานกลาง ได้ดำเนินการโอนเงินค่าสินไหมทดแทนให้นายเชาวลิตร สุทธิ ผ่านระบบ KTB Corporate Online เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แจ้งกรมบัญชีกลางและนายเชาวลิตร สุทธิ เพื่อทราบ

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ในขั้นตอนการดำเนินการผู้ขอประเมินได้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำมาประกอบและวิเคราะห์กับข้อกฎหมาย และได้นำเสนอความเห็นในข้อกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้เห็นชอบตามที่ผู้ขอประเมินเสนอและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ ความสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นเป็นผลสัมฤทธิ์ได้ ผู้ขอประเมินจะต้องใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย และความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่ผู้ขอประเมินได้พิจารณาสำนวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่สำนวนนี้ ส่งผลให้กรมบัญชีกลางพิจารณาให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนให้แก่เจ้าหน้าที่ ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของความเสียหาย พร้อมทั้งมีผลให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าวเต็มจำนวนความเสียหาย ซึ่งมีข้อน่าพิจารณาคือ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้น เจ้าหน้าที่หาได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่ การปล่อยให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดต่อบุคคลภายนอกหรือต่อหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี ในผลแห่งละเมิดที่ตนได้กระทำไปในการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าจะเป็นการกระทำที่ได้กระทำไปด้วยความเผลอเลอพลั้งพลาดตามวิสัยปุถุชนก็ตาม ย่อมเป็นที่เห็นได้ชัดว่าไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่กล้าตัดสินใจดำเนินงานในหน้าที่ของตนเท่าที่ควร เพราะเกรงว่าความรับผิดอาจจะเกิดแก่ตน แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าเจ้าหน้าที่จะหลุดพ้นจากความรับผิดทางละเมิดทั้งหมด กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ยังต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดนั้นด้วย หากการกระทำละเมิดที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำด้วย “ความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

เพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด โดยเฉพาะในส่วนของกระบวนการ วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการทางละเมิดของหน่วยงานรัฐเป็นไปโดยถูกต้อง สามารถใช้เป็นอุทาหรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติประกอบการพิจารณาดำเนินการทางละเมิดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดเพื่อให้การดำเนินการในทางละเมิดของหน่วยงานรัฐเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และขณะเดียวกันยังเป็นการให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรวมถึงรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นกฎหมายปกครองที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายอย่างไม่เพียงพอ ก็อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และอาจเกิดความไม่เป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่และบุคคลภายนอกได้ ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะการพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากในการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและพยานหลักฐาน ต้องศึกษาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายให้ถูกต้องและชัดเจน และยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ รวมทั้งมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ผู้ขอประเมินต้องใช้ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ทางด้านกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทาง

ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการที่พิจารณาดำเนินการ อันเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ที่จะต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความละเอียดรอบคอบ อีกทั้งต้องมีความรับผิดชอบในการที่จะดำเนินการ ซึ่งผู้ขอประเมินได้ใช้ทักษะดังกล่าวในการรวบรวมพยานหลักฐาน และศึกษาข้อกฎหมาย และนำมาเป็นองค์ความคิดในการพิจารณาวิเคราะห์เพื่อให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งงานที่มีประสิทธิภาพและมีความถูกต้อง เป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อีกทั้งต้องติดตามระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อมิให้ขาดอายุความ

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดการกระทำละเมิดขึ้น หรือเกิดความเสียหายขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในสังกัดมักจะรายงานข้อเท็จจริงล่าช้า ซึ่งอาจเกิดจากการไม่เข้าใจในขั้นตอนของกฎหมาย จนทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับอายุความ สำหรับในขั้นตอนการพิจารณาดำเนินการทางละเมิดก็ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจในข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง พยานหลักฐานให้ได้มากที่สุดภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้สิ้นกระแสความ

๙. ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการรับรู้ เพราะผู้ปฏิบัติงานจะต้องรู้ข้อกฎหมายโดยละเอียด และรู้ในวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้ดุลยพินิจ เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยเป็นไปโดยถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ปราศจากความรู้ อาจเกิดกรณีการใช้ดุลยพินิจที่ผิดพลาด ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องศึกษาและฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการรอบรู้ในเชิงการวิเคราะห์และเนื้อหาของกฎหมาย ประกอบกับเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและแนวปฏิบัติไปในทางเดียวกัน จึงเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดอบรมหรือจัดวิทยากรสัญจรให้ความรู้และพัฒนาทักษะความรู้ด้านกฎหมายและองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางละเมิดให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

(๒) จัดทำโครงการหรือทำเว็บไซต์ตอบปัญหาข้อสงสัยให้แก่เจ้าหน้าที่

(๓) จัดทำคู่มืออุทาหรณ์ก่อนการกระทำผิดทางละเมิด ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

(๔) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยในการวิเคราะห์ในทางข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก รวดเร็ว มีคุณภาพ ทั้งยังจะก่อให้เกิดรูปแบบการทำงานที่มีบรรทัดฐานที่เป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

.....-.....

.....

.....

.....

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑) .....สัดส่วนของผลงาน.....-.....%

(๒) .....-.....สัดส่วนของผลงาน.....-.....%

(๓) .....-.....สัดส่วนของผลงาน.....-.....%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ขอประเมิน

(.....นางสาวยุพา ยิ้มนรินทร์.....)

วันที่...๗...../.....กรกฎาคม...../.....๒๕๖๕.....

ขอรับรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑)	
(๒)	
(๓)	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....(นายไพโรจน์ วิหยาอนุมาส).....

(.....นิติกรชำนาญการพิเศษ.....)

(ตำแหน่ง).หัวหน้ากลุ่มงานสืบสวนสอบสวน.....

วันที่ ๗ / กรกฎาคม / ๒๕๖๕

(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ) .....

(.....(นายสนั่น เชื้อทอง).....)

(ตำแหน่ง).....ผู้อำนวยการกองนิติการ.....

วันที่ ๗ ก.ค. ๒๕๖๕ /.....

(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรองหนึ่งระดับได้

๒. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A4

เอกสารแนบ ๔

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

---

๑. เรื่อง การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาดำเนินการทางละเมิด

๒. หลักการและเหตุผล

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ ตามกฎหมาย รวมทั้งกรณีต้องรับผิดในความเสียหายสำหรับการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในสังกัด ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ทำให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นการละเมิดต่อบุคคล และยังอาจทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เมื่อมีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแล้ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้น ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งกระทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยในทางสบัญญัติกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งการละเมิดนั้น โดยผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่ แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลเพื่อเรียกให้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ สำหรับในทางสารบัญญัติ กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่มิได้เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือหากแม้การกระทำละเมิดนั้นจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงก็ตาม เจ้าหน้าที่ก็อาจไม่ต้องรับผิดเต็มจำนวนของความเสียหาย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี และหากการละเมิดนั้นเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม กรณีดังกล่าวก็จะต้องหักส่วนแห่งความรับผิดอันเกิดจากหน่วยงานของรัฐออกด้วย

สำหรับกรณีเจ้าหน้าที่ได้ทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวจะเกิดผลโดยตรงต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้ว หรือกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยตรง หากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจที่จะออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในเวลาที่กำหนดได้โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีต่อศาลแต่อย่างใด โดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในทางปฏิบัติ ตั้งแต่ชั้นการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทน ไปจนถึงการมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวมทั้งการผ่อนชำระค่าสินไหม

ทดแทนของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นระเบียบที่มีสภาพบังคับให้หน่วยงานของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของผู้ออกระเบียบปฏิบัตินั้น ต้องถือปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ในสังกัดโดยทัดเทียมกัน ไม่สามารถยกเว้นหรือปฏิบัติให้ผิดไปจากระเบียบปฏิบัติดังกล่าวได้

อย่างไรก็ตาม การเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในปัจจุบันกลับไม่บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากกระบวนการในการพิจารณาดำเนินการทางละเมิดยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ ส่งผลให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในสัดส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ และปัญหาอุปสรรคของกระบวนการในการพิจารณาดำเนินการทางละเมิดของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แยกการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐออกเป็นการกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกกับการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งทั้งสองกรณีต่างต้องพิจารณาว่าการกระทำละเมิดนั้น เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

๑) กรณีการกระทำละเมิดมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากการกระทำละเมิดนั้นเป็นการส่วนตัว ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒) กรณีการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ หากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวจะเกิดผลโดยตรงต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้ว หรือกระทำละเมิดในหน้าที่ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยตรง เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดในการละเมิดนั้น เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่นั้นได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดในการละเมิดดังกล่าว หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิไล่เบี้ยหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ได้

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการ หน่วยงานของรัฐจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาตัวผู้ต้องรับผิดเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเริ่มตั้งแต่การแสวงหาพยานหลักฐาน การสอบข้อเท็จจริง สอบพยานบุคคล พยานแวดล้อมอื่นๆ รวบรวมเอกสารพยานหลักฐาน การให้โอกาสเจ้าหน้าที่ได้โต้แย้งและชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะต้องสรุปสำนวนและทำความเห็นเพื่อเสนอต่อผู้แต่งตั้ง โดยก่อนที่จะแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดไปยังเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งสำนวนไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบและพิจารณาก่อน ตามระเบียบและกฎหมาย (ยกเว้นจะเป็นกรณีที่ไม่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ) และเมื่อกระทรวงการคลังได้แจ้งผลการพิจารณาแล้ว หน่วยงานของรัฐก็จะต้องดำเนินการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งหากกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิด หน่วยงานของรัฐก็จะต้องออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดดังกล่าวตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดให้แก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากเจ้าหน้าที่ไม่ชำระหรือชำระไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าวแล้ว หน่วยงานของรัฐอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้

จากการที่ผู้ขอประเมินพิจารณาผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และการเสนอความเห็นของคณะกรรมการฯ เพื่อให้ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยนั้น ปรากฏว่ายังมีการดำเนินการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการทางละเมิดบางราย ยังขาดความรู้ทางกฎหมายต่างๆ ที่ต้องนำมาปรับใช้ในการดำเนินการ ทั้งยังจะต้องอาศัยทักษะ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญประสบการณ์ และต้องมีความละเอียดรอบคอบในการดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงจะนำมาสู่ขั้นตอนในการพิจารณาให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง (การปรับบท) ที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อันเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และในขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องพิจารณา ดังนี้

๑. <u>การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด</u>

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับรายงานว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณากรณีดังกล่าวว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ซึ่งหมายความรวมถึง เกิดจากการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ด้วย แล้วพิจารณาเสนอหัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ฯ แต่หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ไม่มีเหตุอันใดที่จะชี้ชัดหรือเป็นเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ในสังกัด หัวหน้าหน่วยงานก็ไม่จำต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แต่ต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการไม่แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

นอกจากนี้ การกระทำละเมิดอาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ในสังกัดหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือเจ้าหน้าที่ของหลายหน่วยงานร่วมกันทำละเมิด ในกรณีนี้ให้หัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ได้ ตามข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ซึ่งจำนวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดนั้นตามข้อ ๘ วรรคสอง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดให้มีได้ไม่เกิน ๕ คน

ดังนั้น จุดเริ่มต้นที่จะมีการดำเนินการทางละเมิด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาให้เข้าเหตุตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งผลของการพิจารณาว่าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงหรือไม่มีผลในทางกฎหมาย เช่น หากไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องไปดำเนินการในทางแพ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพิจารณาผิดพลาดคลาดเคลื่อนย่อมมีผลในการบังคับใช้ทางกฎหมาย และอาจส่งผลต่ออายุความที่จะใช้สิทธิเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ได้

นอกจากนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มิได้กำหนดเรื่องคุณสมบัติหรือข้อห้ามของผู้ที่เป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเอาไว้ ดังนั้น ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ จะแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดภายในหน่วยงานของตนหรือจะแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ได้

ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สั่งแต่งตั้ง แต่โดยหลักกฎหมายทั่วไป การแต่งตั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ควรกระทำ เพราะอาจทำให้ไม่ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วนหรือข้อเท็จจริงอาจถูกบิดเบือนได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาเสนอการแต่งตั้งด้วยความรอบคอบเพื่อมิให้มีข้อโต้แย้งจากผู้ถูกกล่าวหาในภายหลังได้

๒. การพิจารณาสำนวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการฯ ทำการพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ตรวจสอบข้อเท็จจริง รับฟังพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่เกิดเหตุ และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งปวง แล้วทำการวิเคราะห์และเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชดใช้แก่หน่วยงานของรัฐต่อผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อวินิจฉัยสั่งการ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการฯ ได้รายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นให้ผู้แต่งตั้งพิจารณา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานทั้งปวงที่คณะกรรมการฯ ได้รวบรวมมาว่าเพียงพอต่อการพิจารณา มีเหตุผลตามที่ได้มีความเห็นมาหรือไม่ จะต้องสอบสวนเพิ่มเติม ในประเด็นใดบ้างเพื่อให้การสอบสวนครบถ้วนสมบูรณ์ ได้รับข้อเท็จจริงที่จะปรับมาเข้ากับบทกฎหมายเพื่อพิจารณาด้วยความเป็นธรรมหรือไม่ ขั้นตอนนี้ในการพิจารณามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานพอสมควร รวมทั้งจะต้องค้นคว้าแนวทางคำวินิจฉัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๓. การพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด

ในกรณีที่ได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ หากกระทรวงการคลังวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิด หรือกรณีที่ไม่ต้องส่งให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ และหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาเสนอหน่วยงานของรัฐออกคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน พร้อมกับแจ้งสิทธิให้เจ้าหน้าที่สามารถโต้แย้งอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ และเมื่อเจ้าหน้าที่ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว เป็นขั้นตอนของการพิจารณาอุทธรณ์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำอุทธรณ์ว่าเป็นอุทธรณ์ที่ควรจะรับไว้พิจารณา โดยมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายประกอบหรือไม่ พร้อมเหตุผลที่โต้แย้งว่ามีเหตุที่จะเห็นด้วยกับอุทธรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ทั้งหมด ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แล้วเสนอผู้ออกคำสั่งพิจารณา หากไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ต้องเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาอีกหนึ่งชั้นซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

๔. การพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ วินิจฉัยยกอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด ซึ่งหากผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง แล้วศาลปกครองพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด ไม่ใช้สิทธิอุทธรณ์ หรืออุทธรณ์แล้วต่อมาไม่ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด ในขั้นตอนต่อไปหน่วยงานของรัฐต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัด ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชดใช้ให้แก่ทางราชการ ซึ่งในขั้นตอนตั้งแต่การออกคำสั่งทางปกครอง การพิจารณาอุทธรณ์ การพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เป็นการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากมีการดำเนินการที่ผิดขั้นตอน หรือไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อาจส่งผลเสียหายต่อทางราชการที่จะได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้

ผู้ขอประเมิน เห็นว่า หากไม่มีการวางแนวทางให้ชัดแจ้ง อาจทำให้การปฏิบัติเกิดความแตกต่างและบุคลากรซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงไม่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งในปัญหาด้านการใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม

จากการปฏิบัติที่มีอคติ สามารถเล็งเห็นผลที่จะตามมาว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ จึงควรกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมาใช้บังคับในการดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้โดยถูกต้องและเพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดด้วย เพราะในอนาคตการดำเนินการทางละเมิดกับเจ้าหน้าที่ที่มีมูลมาจากเหตุละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่อาจจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากยังไม่มีการวางแนวทางในเรื่องการพิจารณาดำเนินการทางละเมิด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแล้ว อาจส่งผลให้การพิจาณาทางละเมิดไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการสอบสวน ทำให้ผลการสอบสวนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกับการที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไม่มีแนวทางปฏิบัติมารองรับ เพราะกรรมวิธี ขั้นตอน ของการดำเนินการทางละเมิดละเอียดอ่อน การดำเนินการอาจจะทำให้เกิดมาตรฐานที่แตกต่างและไม่เป็นธรรมตามหลักการใช้ดุลพินิจ และเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าเสียหายแก่ราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ควรกำหนดแนวทางอย่างชัดเจน อย่างเช่น การจัดทำคู่มือการสอบสวนและการพิจารณาสำนวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พร้อมสอดแทรกสำนวนตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงที่มีความซับซ้อนเป็นตัวอย่างกรณีศึกษา คำพิพากษาของศาลและคำวินิจฉัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวบรวมเป็นคู่มือให้กับเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้การพิจารณาดำเนินการทางละเมิดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และกระบวนการพิจารณาทางละเมิดมีความรวดเร็ว เป็นธรรม รวมทั้งควรมีการจัดอบรมหรือจัดวิทยากรสัญจรให้ความรู้และพัฒนาทักษะความรู้ด้านกฎหมายและองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางละเมิดให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง จัดทำโครงการหรือทำเว็บไซต์ตอบปัญหาข้อสงสัยให้แก่เจ้าหน้าที่ อธิบายอำนาจหน้าที่และแนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งจะช่วยในการวิเคราะห์ในทางข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก รวดเร็ว มีคุณภาพ ทั้งยังจะก่อให้เกิดรูปแบบการทำงานที่มีบรรทัดฐานที่เป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) ทำให้ทราบถึงสาเหตุและสภาพปัญหา ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิจารณาทางละเมิด

(๒) เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาในกระบวนการสอบสวนและการพิจารณาความรับผิดของเจ้าหน้าที่ อันจะนำไปสู่การค้นหาแนวทางที่เหมาะสมมารองรับให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้

(๓) มีคู่มือที่สมบูรณ์เพื่อใช้เป็นแนวทาง โดยมีการนำแนวทางนั้นมาบังคับใช้อย่างแท้จริงในทางปฏิบัติ ส่งผลให้มีมาตรฐานเป็นแนวทางเดียวกันในการดำเนินการ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายตรงตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายอันจะทำให้หน่วยงานรัฐสามารถได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและเกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้อย่างแท้จริง

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ทำให้หน่วยงานรัฐสามารถบังคับใช้กฎหมาย และประสบความสำเร็จในการพิจารณาดำเนินการทางละเมิดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สามารถดำเนินการพิจารณาทางละเมิดได้อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

(ลงชื่อ) .....

(.....นางสาวยุพา ยิ้มนรินทร์.....)

วันที่.....๓/.....กรกฎาคม...../.....๒๕๖๕.....

ผู้ขอประเมิน